

СПРАВА «АБРАМОВА ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF ABRAMOVA v. UKRAINE)

(Заява № 41988/08)

Стислий виклад рішення від 18 грудня 2018 року

18 квітня 2003 року до роботодавця заявниці надійшло подання прокуратури Гребінківського району (далі — подання прокурора), у якому було проаналізовано обсяг профілактичних робіт з неповнолітніми, проведених заявницею у 2002 році, та зроблено висновок, що заявниця, як начальник служби у справах неповнолітніх адміністрації, не знала положень відповідного законодавства та продемонструвала безвідповідальне ставлення до своїх службових обов'язків.

Заявниця подала цивільний позов на подання прокурора стверджуючи, що в ньому містилась недостовірна інформація про здійснення нею службових обов'язків, що принижувало її честь, гідність та ділову репутацію.

Апеляційний суд Полтавської області частково задовольнив позов заявниці та збільшив розмір присудженої їй суми відшкодування моральної шкоди. Водночас він не погодився із застосуванням судом першої інстанції у своєму рішенні норм Цивільного кодексу України 2003 року та застосував старий Цивільний кодекс 1963 року.

Верховний Суд України скасував рішення апеляційного суду та закрити провадження, встановивши, що справа не підлягала розгляду у порядку цивільного судочинства, у зв'язку з тим, що подання прокурора могло бути оскаржене або до вищестоящого прокурора або до «суду». Крім того, посилаючись на постанову Пленуму Верхо-

вного Суду України від 28 вересня 1990 року № 7, суд зазначив, що у порядку цивільного судочинства не можуть розглядатися позови про спростування відомостей, які містяться у рішеннях судів чи постановах різних слідчих органів.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявниця скаржилась за пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на те, що національні суди не розглянули її цивільний позов по суті та, відповідно, позбавили її права на доступ до суду.

Розглянувши скаргу заявниці Європейський суд зазначив, що право на доступ до суду є невід'ємним аспектом гарантій, закріплених у статті 6 Конвенції, однак до його компетенції не відноситься вирішення питання того, чи мають національні суди юрисдикцію розглядати справу по суті щодо скарги заявниці або встановлювати, який з судів має таку юрисдикцію. Його завдання полягає лише у перевірці того, чи мала заявниця, у разі відмови їй у доступі до такого провадження, доступ до іншого провадження, здатного вирішити такий спір.

У зв'язку з цим, Європейський суд звернув увагу, що положення Закону України «Про прокуратуру» на час обставин справи не передбачали конкретної процедури оскарження подань прокурора, адже вони стосувалася саме приписів прокурорів, що є іншим видом процесуальних дій. Крім того, Європейський суд зазначає, що в ухвалі Верховного Суду України не визначено, до якого суду мала звернутися заявниця та який конкретним порядком слід було скористатися у зв'язку з її позовом.

Європейський суд дійшов висновку, що заявниця не могла скористатися цивільним судочинством щодо захисту честі, гідності та ділової репутації для розгляду її позовних вимог та не мала доступ до іншого порядку, який би дозволив суду розглянути її позов щодо її права на захист репутації. Отже було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Долучає* до суті зауваження Уряду, що заявниця не зазнала суттєвої шкоди для цілей підпункту «b» пункту 3 статті 35 Конвенції та не вичерпала національні засоби юридичного захисту і *відхиляє* їх;

2. *Оголошує* прийнятною скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;

4. *Постановляє*, що

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити 1 500 (одну тисячу п'ятсот) євро в якості відшкодування моральної шкоди, які мають бути конвертовані в українські гривні за курсом на день здійснення платежу, та додатково суму будь-якого податку, що може нарахуватись;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.